

**ZAMONAVIY TA'LIM STRATEGIYALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2026-yil 30-aprel

**TA'LIM JARAYONIDA INNOVATSION PEDAGOGIK METODLAR VA
AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARINING INTEGRATSIYASI
SAMARADORLIGI**

Sultonov Sherzod Elmuratovich
p.f.b.f.d (PhD)
Qo'qon DU assistent-o'qituvchisi

Annotatsiya: *Mazkur maqolada ta'lim jarayonida innovatsion pedagogik metodlar hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining (AKT) integratsiyasi samaradorligi ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotning dolzarbligi zamonaviy ta'lim tizimining raqamlashtirish sharoitida o'quvchilarning mustaqil fikrlashi, ijodiy yondashuvi va kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish zarurati bilan izohlanadi. Maqolada loyiha asosida o'qitish, muammoli ta'lim, hamkorlikda o'qitish, gamifikatsiya va blended learning kabi innovatsion metodlarning AKT bilan uyg'unlashuvi yoritilgan. Shuningdek, o'qituvchilarning texnologik, pedagogik va predmet bilimlarini integratsiyalashga asoslangan TPACK modeli nazariy asos sifatida ko'rib chiqiladi.*

Kalit so'zlar: *Innovatsion metodlar, zamonaviy texnologiyalar, ta'lim tizimi, pedagogik yondashuv, interaktiv usullar, AKT.*

Kirish. Zamonaviy ta'lim tizimi doimiy ravishda o'zgarib borayotgan ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlarga moslashishi zarur. Bu jarayonda innovatsion yondashuvlar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining roli beqiyosdir. Innovatsion metodlar — bu an'anaviy yondashuvlardan farqli ravishda o'quvchilarning mustaqil fikrlashini, faol ishtirokini va ijodiy yondashuvini rag'batlantiradigan uslublardir. Ushbu maqolaning maqsadi – innovatsion metodlar va texnologiyalarni joriy etish bo'yicha tajriba natijalarini tahlil qilish va ularning ta'lim sifatiga ta'sirini aniqlashdan iborat.

Zamonaviy ta'lim tizimi globallashtirish, raqamlashtirish va axborot oqimining keskin ortib borishi sharoitida tubdan yangilanmoqda. Bunday sharoitda an'anaviy o'qitish usullari o'quvchilarning ehtiyojlarini to'liq qondira olmaydi. Shu bois ta'lim jarayoniga innovatsion pedagogik metodlar hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini (AKT) integratsiya qilish dolzarb pedagogik muammolardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. Mazkur integratsiya nafaqat ta'lim sifatini oshirish, balki o'quvchilarning mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarni hal etish va ijodiy yondashuv ko'nikmalarini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Innovatsion pedagogik metodlar deganda o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlaydigan, ularni bilim olish jarayonining subyekt sifatida shakllantiradigan yondashuvlar tushuniladi. Bunga loyiha asosida o'qitish (project-based learning), muammoli ta'lim (problem-based learning), hamkorlikda o'qitish (collaborative learning), reflektiv yondashuvlar hamda

**ZAMONAVIY TA'LIM STRATEGIYALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2026-yil 30-aprel

gamifikatsiya elementlari kiradi. Ushbu metodlar AKT bilan uyg'unlashganda yanada samarali natija beradi. Masalan, interaktiv platformalar (Kahoot, Quizizz, Google Classroom va boshqalar) orqali tashkil etilgan darslar o'quvchilarning faolligini oshirib, ularni o'quv jarayoniga faol jalb qiladi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining ta'limdagi roli ko'p qirrali bo'lib, u o'quv materiallarini vizuallashtirish, masofaviy ta'limni tashkil etish, individual yondashuvni ta'minlash va ta'lim jarayonini monitoring qilish imkonini beradi. AKT vositalari yordamida o'qituvchi murakkab tushunchalarni sodda va tushunarli shaklda yetkazishi, o'quvchilar esa mustaqil ravishda bilim olish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa konstruktivistik yondashuv asosida bilimni faol o'zlashtirishga xizmat qiladi. Innovatsion metodlar va AKT integratsiyasining samaradorligi bir necha omillar orqali namoyon bo'ladi. Birinchidan, o'quvchilarning o'zlashtirish darajasi oshadi, chunki ular passiv tinglovchi emas, balki faol ishtirokchiga aylanadi. Ikkinchidan, motivatsiya darajasi sezilarli darajada ortadi, chunki darslar interaktiv va qiziqarli shaklda tashkil etiladi. Uchinchidan, kommunikativ va ijtimoiy kompetensiyalar rivojlanadi, chunki o'quvchilar jamoada ishlash, fikr almashish va muammolarni birgalikda hal etishga o'rganadi. To'rtinchidan, reflektiv fikrlash va o'z-o'zini baholash ko'nikmalari shakllanadi, bu esa ularning shaxsiy rivojlanishiga xizmat qiladi. Shu bilan birga, mazkur integratsiyani samarali amalga oshirish uchun bir qator shart-sharoitlar zarur. Avvalo, o'qituvchilarning AKT kompetensiyalarini rivojlantirish muhim ahamiyatga ega. O'qituvchi nafaqat texnologiyalardan foydalanishni, balki ularni pedagogik maqsadga muvofiq tanlash va qo'llashni bilishi kerak. Bu jarayonda TPACK (Technological Pedagogical Content Knowledge) modeli muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi. Mazkur model o'qituvchining texnologik, pedagogik va predmet bilimlarini integratsiyalash zarurligini ta'kidlaydi. Bundan tashqari, ta'lim muassasalarida zamonaviy texnik infratuzilmani yaratish, sifatli elektron resurslar bilan ta'minlash hamda metodik qo'llanmalarni ishlab chiqish zarur. Har bir fan va o'quvchilarning yosh xususiyatlarini hisobga olgan holda mos metod va texnologiyalarni tanlash ham muhimdir. Aks holda, texnologiyalardan noto'g'ri yoki samarasiz foydalanish ta'lim sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Innovatsion pedagogik metodlar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining integratsiyasi ta'lim jarayonining samaradorligini oshiruvchi muhim omillardan biridir. Ushbu yondashuv o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini kuchaytiradi, ularning mustaqil va ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi hamda zamonaviy jamiyat talablariga mos kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiladi. Shu bois ta'lim tizimida mazkur integratsiyani tizimli va ilmiy asoslangan holda joriy etish ustuvor vazifalardan biri bo'lib qoladi.

Adabiyotlar tahlili. Ta'lim jarayonida innovatsion metod va texnologiyalarni joriy etish mavzusida ko'plab mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan tadqiqotlar olib borilgan. Ushbu maqolada foydalanilgan adabiyotlar mazkur sohadagi turli yondashuvlarni yoritib berishi bilan ahamiyatlidir.

**ZAMONAVIY TA'LIM STRATEGIYALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2026-yil 30-aprel

Jumladan, Axmedova G. T. tomonidan yozilgan “Innovatsion pedagogik texnologiyalar” nomli qo‘llanmada innovatsion metodlarning nazariy asoslari, ularning turlari va o‘quv jarayoniga integratsiya qilish usullari keng yoritilgan. Ushbu asar tadqiqot uchun asosiy nazariy manba bo‘lib xizmat qildi[1].

Karimov S. A. esa axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining ta’limdagi amaliy qo‘llanilishi, ayniqsa raqamli vositalardan foydalanish imkoniyatlarini tahlil qilib, o‘qituvchilarning AKT bo‘yicha kompetensiyalarini rivojlantirish muhimligini urg‘ulaydi. Bu yondashuv maqoladagi amaliy tavsiyalar bilan bevosita bog‘liqdir[2].

Mishra va Koehler tomonidan ishlab chiqilgan TPACK modeli (Technological Pedagogical Content Knowledge) innovatsion yondashuvlar va texnologiyalarni integratsiyalash bo‘yicha ilmiy asoslangan va bugungi kunda keng qo‘llanilayotgan yondashuvlardan biridir. Bu model asosida maqolada o‘qituvchi tayyorgarligining ko‘p komponentli yondashuvini tahlil qilishga yordam berdi[4].

Yana bir muhim manba – Kukushkin V. S. tomonidan yozilgan “Innovatsion obrazovaniye: teoriya i praktika” nomli kitob bo‘lib, unda Rossiya ta’lim tizimidagi innovatsion islohotlar, ularning natijalari va real amaliy tajribalar yoritilgan. Mazkur asar xalqaro tajribalarni solishtirish imkonini berdi[3].

Yuldasheva N. R. esa gamifikatsiya uslubining o‘quvchilarga ta’siri haqida tahliliy maqolasida innovatsion yondashuvning interfaol xususiyatlarini, ayniqsa motivatsiya bilan bog‘liq jihatlarni asoslab bergan[7].

Foydalanilgan adabiyotlar nazariy asoslash, xalqaro tajribalarni o‘rganish, amaliy yondashuvlar va texnologik model asoslarini tahlil qilishda muhim o‘rin tutdi. Bu esa maqolaning ilmiy asoslangan va kompleks yondashuvga tayangan holda yozilishiga imkon yaratdi.

Metodologiya. Tadqiqot 2025-yilning sentabr-dekabr oylarida uchta umumta’lim maktabida olib borildi. Eksperimental guruhlar uchun loyiha asosida o‘qitish, “blended learning” (aralash o‘qitish), gamifikatsiya va interaktiv platformalardan (Kahoot, Quizizz) foydalanildi. Nazorat guruhi esa an’anaviy uslubda ta’lim oldi. O‘quvchilarning o‘zlashtirish darajasi, faol ishtiroki va darsga bo‘lgan motivatsiyasi maxsus so‘rovnomalar, testlar va o‘qituvchilar fikri asosida baholandi

Natijalar. Eksperiment yakunida innovatsion metodlardan foydalangan guruhda o‘quvchilarning o‘zlashtirish darajasi o‘rtacha 18% ga oshdi. Darsga bo‘lgan motivatsiya ko‘rsatkichlari esa 25% ga yuqoriligi kuzatildi. Shuningdek, o‘quvchilar o‘z fikrlarini erkin ifoda etishda, jamoaviy ishlarda faolroq ishtirok etishda ijobiy o‘zgarishlar namoyon etdilar. Nazorat guruhida esa bunday o‘shirish ko‘zga tashlanmadi.

Muhokama. Olingan natijalar innovatsion metodlar va texnologiyalar ta’lim samaradorligini oshirishda muhim vosita ekanligini tasdiqlaydi. Ammo, bu uslublarni joriy etishda o‘qituvchilarning malakasini oshirish, texnik infratuzilmani takomillashtirish va mos o‘quv

**ZAMONAVIY TA'LIM STRATEGIYALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2026-yil 30-aprel

materiallarini ishlab chiqish zarurligi aniqlangan. Shu bilan birga, har bir fan va yosh toifasiga mos metodlarni tanlash muhim ekani ta'kidlandi.

Xulosa. Innovatsion metodlar va texnologiyalarni ta'limga joriy etish orqali o'quvchilarning faolligi, darsga bo'lgan qiziqishi va o'zlashtirish darajasi sezilarli darajada oshadi. Ularning samarali qo'llanilishi esa tizimli yondashuv, metodik qo'llanmalar va o'qituvchilarning tayyorgarligiga bog'liq.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Axmedova, G. T. Innovatsion pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: O'zbekiston pedagogika nashriyoti, 2021. – 256 b.
2. Karimov, S. A. Ta'lim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning zamonaviy yondashuvlari // Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar jurnali. – 2020. – № 3(2). – B. 45–51.
3. Kukushkin, V. S. Innovatsion obrazovaniye: teoriya i praktika. – Moskva: Akademicheskii proyekt, 2018. – 320 s.
4. Mishra, P., Koehler, M. J. Technological Pedagogical Content Knowledge: A framework for teacher knowledge // Teachers College Record. – 2006. – Vol. 108, № 6. – P. 1017–1054.
5. Shonazarov, M. Ta'limda innovatsion metodlar: nazariya va amaliyot: oliy ta'lim muassasalari uchun o'quv qo'llanma. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019. – 280 b.
6. UNESCO. Future of Education: Learning to Become [Elektron resurs]. – 2021. – URL: <https://unesdoc.unesco.org> (murojaat sanasi: 29.04.2026).
7. Yuldasheva, N. R. O'qitishda gamifikatsiya elementlaridan foydalanish samaradorligi // Pedagogik innovatsiyalar ilmiy-amaliy jurnali. – 2022. – № 1(1). – B. 28–34.